

Helsingin käräjäoikeus
Os. 3

Tuomio
Annettu kansliassa

16/154438

30.12.2016

Asianumero
R 16/9410**Puheenjohtaja**

Laamanni Tuomas Nurmi

JäsenetKäräjätuomari Tero Kujala
Käräjätuomari Johanna Nevalainen**Syyttäjät**Kihlakunnansyyttäjä Anja-Riitta Rinkinen
Kihlakunnansyyttäjä Jouni Peräinen**Vastaja**

Jesse Eppu Oskari Torniainen

AsianomistajatKaipiainen Mervi Helena
Karttunen Kauko-Vesa**Asia**

Törkeä pahoinpitely

Vireille

07.12.2016

Tuomion julkisuus

Tuomioasiakirja on kokonaisuudessaan julkinen.

Käräjäoikeus on pääkäsitellyssä 21.12.2016 päättänyt määrätä kirjallisiksi todisteiksi 3-6, 8-9 sekä 11-12 nimetyt lääkärintlausunnot ja kuolemansyyntlausunnon salassa pidettäviksi. Salassapitoaika on 60 vuotta asian vireilletulosta eli 6.12.2076 saakka. Lisäksi pääkäsitellyssä todistaja Koroknay-Pália on kuultu yleisön läsnä olematta.

Syyttäjän rangaistusvaatimukset

1. Törkeä pahoinpitely
5500/R/0067051/16
Rikoslaki 21 luku 6 § 1

10.09.2016 Helsinki

Rautatien asema-aukiolla on ollut Pohjoismaisen Vastarintaliikkeen Suomen järjestön yleinen kokous, jonka tarkoituksiksi Torniainen on ilmoittanut poliisille etukäteen lehtien jakamisen.

Paikalla on seissyt neljä henkilöä rivissä Vastarintaliikkeen lippuineen. Torniainen on seissyt rivistön vieressä.

Karttunen on kävellyt lippurivistön eteen, sylkäissyt maahan ja sanonut Vastarintaliikkeestä jotain kielteistä. Sylkäisyn havaittuaan Torniainen on ottanut Karttusen suuntaan kaksi kävelyaskelta ja viisi juoksuaskelta, hypännyt ilmaan ja potkaissut Karttusta jalkapohjallaan voimakkaasti rintaan. Sen seurauksena Karttunen on kaatunut selälleen maahan ja hänen päänsä on iskeytynyt asfalttiin.

Menettelyllään Torniainen on tehnyt Karttuselle ruumiillista väkivaltaa, minkä seurauksena Karttuselle on tullut takaraivolle noin kahden senttimetrin mittainen haava, hetkellinen tajuttomuus, vasemmalle otsalohkon ja ohimolohkon alapinnalle sekä takakuoppaan oikealle pikkuaivoihin aivoruhjevammat ja kovakalvonalainen verenvuoto.

Pahoinpitelyssä on aiheutettu Karttuselle vakava sairaus, vaikea ruumiinvamma ja hengenvaarallinen tila. Rikos on myös kokonaisuutena arvostellen ollut törkeä.

2. Törkeä kuolemantuottamus

5500/R/0067051/16

Rikoslaki 21 luku 9 §

16.09.2016 Helsinki

Torniainen on törkeällä huolimattomuudellaan aiheuttanut Karttusen kuoleman potkaisemalla tätä 10.9.2016 rintaan edellisessä syytekohtassa kerrotuin tavoin.

Karttunen on 16.9.2016 kuollut vamman jälkeisiin aivoruhjeisiin sekä niihin liittyviin aivojen sisäiseen verenvuotoon ja aivokudoksen turvotukseen.

Kuolema on aiheutettu törkeällä huolimattomuudella, ja rikos on ollut myös kokonaisuutena arvostellen ollut törkeä.

Syyttäjän muut vaatimukset

Todistelukustannusten korvaaminen syytekohtissa 1 ja 2

Vastaaja on veloitettava korvaamaan valtiolle todistelukustannukset.

Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 9 luku 1 §

Muu vaatimus syytekohtassa 2

Vastaaja on veloitettava korvaamaan valtiolle kustannukset oikeuslääketieteellisestä ruumiinavauksesta 1.650,39 e.

Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 9 luku 1 §

Koventamisperuste syytekohtissa 1 ja 2

Vastaajalle rangaistusta mitattaessa on koventamisperusteena otettava huomioon hänen aikaisempi rikollisuutensa, koska sen ja uuden rikoksen suhde osoittaa hänessä ilmeistä piittaamattomuutta lain kielloista ja käskyistä.

Koventamisperusteena on otettava huomioon myös rikoksen tekeminen rotuun, ihonväriin, syntyperään, kansalliseen tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai vammaisuuteen rinnastettavasta vaikuttimesta. Rikos on kohdistunut henkilöön, joka on ilmaissut vastustavansa Torniaisen edustaman järjestön rasistista toimintaa (RL 6 luvun 5 § 1 momentti 4-kohta).

Rikoslaki 6 luku 5 § (2003/515)

Muut asiassa esitetyt vaatimukset

Muu vaatimus

Vastaaja on määrättävä vangittavaksi, mikäli hänet tuomitaan vähintään kahden vuoden vankeusrangaistukseen.

Pakkokeinolaki 2 luku 12 § 1 momentti 1-kohta

Asianomistajan korvausvaatimus

Asianomistaja Mervi Kaipainen on yhtynyt syyttäjän rangaistusvaatimukseen ja vaatinut vastaajan velvoittamista korvaamaan:

- hautaamisesta aiheutuneet kustannukset 1.333 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen 7.11.2016 lukien,
- henkisestä kärsimyksestä 6.000 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen 16.9.2016 lukien ja
- oikeudenkäyntikulut 2.210,30 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua tuomion antamisesta lukien.

Asianomistaja Kauko-Vesa Karttunen on yhtynyt syyttäjän rangaistusvaatimukseen ja vaatinut vastaajan velvoittamista korvaamaan:

- henkilökohtaisista lääkärikuluista 40 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen 30.9.2016 lukien,
- ansionmenetyksestä 460 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen 30.9.2016 lukien.,
- henkisestä kärsimyksestä 6.000 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen 16.9.2016 lukien ja
- oikeudenkäyntikulut 2.210,30 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua tuomion antamisesta lukien

Vastaus

Syytekohta 1

Torniainen on kiistänyt syytteen törkeästä pahoinpitelystä. Torniainen on myöntänyt syyllistyneensä asiassa pahoinpitelyyn. Torniainen on myöntänyt potkaisseensa Karttusta kerran rintakehään.

Yleisen elämäkokemuksen mukaan yksi potku rintakehään ei täytä törkeän pahoinpitelyrikoksen tunnusmerkistöä. Tekoa ei ole myöskään kokonaisuutena arvostellen pidettävä törkeänä.

Torniainen ei ole käyttänyt tilanteessa ampuma-asetta eikä teräasetta eikä mitään muutakaan välinettä. Yksi potku rintakehään ei ole myöskään tekotapana erityisen törkeä. Torniaisen menettelyä on edeltänyt asianomistajan tahallinen ja provokatiivinen käyttäytyminen.

Syytekohta 2

Torniainen on kiistänyt syytteen.

Torniainen ei ole menettelyllään aiheuttanut Karttusen kuolemaa. Torniainen on myöntänyt, että potkusta ja sitä välittömästi seuranneesta Karttusen maahan kaatumisesta on ollut seurauksena päävamman.

Karttusen kuolemaan johtanut syy on kuitenkin Karttusen omaehtoinen hoidosta kieltäytyminen ja Karttusen huumeiden käyttö. Karttusen hallitsematon päihdeongelma aiheutti päävamman hoidon epäonnistumisen ja tämä johti Karttusen kuolemaan.

Karttunen on itse aiheuttanut tilansa olennaisen huonontumisen poistumalla sairaalasta vastoin lääkäreiden nimenomaista pyyntöä. Karttunen on luvatta poistunut Töölön sairaalasta useana hoitopäivänä ja huumetestien mukaan huumeiden käyttöä esiintyi myös vuodeosastohoidon aikana.

Töölön sairaalasta poistumisen jälkeen Karttusen vatsasta on Meilahden sairaalassa tyhjennetty sulamatonta lääkemassaa. Lisäksi Karttusen asunnosta on sairaalasta poistumisen jälkeen löydetty useita tyhjiä purkkeja Rivatril-lääkettä, joka on hengityslamaa aiheuttava bentsodiatsepaami.

Koventamisperusteiden soveltamiselle rangaistusta mitattaessa ei ole edellytyksiä.

Vahingonkorvausvaatimukset

Torniainen on kiistänyt asianomistajien korvausvaatimukset perusteiltaan.

Määrien osalta on myönnetty:

- Kaipiaisen osalta hautauskulut kokonaan ja henkisestä kärsimyksestä 3.000 euroa
- Karttusen osalta lääkärikulut ja ansionmenetys kokonaan ja henkisestä kärsimyksestä 3.000 euroa.

Prosessikustannukset

Vaatimukset ruumiinavauskustannusten sekä todistelukustannusten korvaamisesta Karttunen on kiistänyt perusteeltaan myöntäen ne määrällisesti.

Todistelu

Henkilötodistelu

1. Vastaaja Jesse Eppu Oskari Torniainen
2. Todistaja Joonas Hartikainen
3. Todistaja Pekka Vuori
4. Todistaja Päivi Koroknay-Pál

Kirjalliset todisteet

Syyttäjä

1. Ilmoitus yleisestä kokouksesta (s. 61)
2. Erillinen videonauhoite ja valokuvaliite (s. 63-76):
3. Kaksi lääkärinlausuntoa (s. 96-104)
4. Lääkärinlausunto (s. 96-102)
5. Lisälausunto (s. 107-110)
6. Kuolemansyyntausunto (s. 79-80)
7. Litteroitu puhelu hälytyskeskukseen 16.9. klo 12.38 (s. 105-106)
7. Kustannus oikeuslääketieteellisestä ruumiinavauksesta (s. 83-85)

Vastaaja

8. Lääkärinlausunto 17.10.2016, Neurokirurgian erikoislääkäri Päivi Koroknay-Pál, Töölön sairaala (s. 96-102)
9. Lääkärinlausunto 30.11.2016, Neurokirurgian erikoislääkäri Päivi Koroknay-Pál, Töölön sairaala (s. 107-110)
10. HUS Neurokirurgian klinikan kotihoito-ohje pään vamman jälkeen
11. Lääkärinlausunto 27.10.2016, terveyskeskuslääkäri Sari Kalske (s. 95)
12. Kuolemansyyntausunto 8.11.2016 (s. 79-82)

Syytekohta 1

Kysymyksenasettelu

Torniainen on myöntänyt, että hän on potkaissut asianomistaja Karttusta rintaan syytteen teonkuvauksessa yksilöidyllä tavalla. Asiassa on myös riidatonta, että Karttunen on potkaisemisen seurauksena kaatunut lyöden päänsä asfalttiin. Tapahtuma on tallentunut valvontakameratallenteelle, joka on myös nimetty asiassa kirjalliseksi todisteeksi.

Asiassa on syytekohtan 1 osalta näin ollen ratkaistavana kysymyksenä, onko Torniaisen menettelyä arvioitava rikoslain 21 luvun 6 §:n säätämänä törkeänä pahoinpitelynä kuten syyttäjä ja asianomistajan edustajat ovat esittäneet vai rikoslain 21 luvun 5 §:n säätämänä pahoinpitelyrikoksena, kuten Torniainen on esittänyt.

Lainsäädäntö

Rikoslain 21 luvun 5 §:n mukaan pahoinpitelyrikokseen syyllistyy muun ohessa se, joka tekee toiselle ruumiillista väkivaltaa taikka tällaista väkivaltaa tekemättä vahingoittaa toisen terveyttä, aiheuttaa toiselle kipua tai saattaa toisen tiedottomaan tai muuhun vastaavaan tilaan.

Rikoslain 21 luvun 6 §:n mukaan pahoinpitely on törkeä muun ohessa silloin, jos pahoinpitelyssä aiheutetaan toiselle vaikea ruumiinvamma, vakava sairaus tai hengenvaarallinen tila ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä.

Asiassa esitetystä selvityksestä

Valvontakameran tallenteelta pahoinpitelytapahtumasta ilmenee, että Torniainen potkaisee Karttusta rintaan voimakkaalla hyppypotkulla otettuaan potkuun juosten vauhtia. Potkun voimasta Karttunen kaatuu voimalla katuun, lyö päänsä ja jää makaamaan paikalleen noin kolmen minuutin ajaksi.

Todistaja Hartikaisen kertomuksesta sekä valvontakameratallenteesta voidaan tehdä johtopäätös, että Karttunen on pään asfalttiin lyömisen seurauksena menettänyt tajuntansa ja ollut tajuttomana noin kolmen minuutin ajan. Valvontakameran tallenteelta sekä Hartikaisen kertomuksesta ilmenee, että Karttunen tultua tajuihinsa hänet talutetaan ja hän kävelee hoiperrellen sisään asemarakennukseen, josta ambulanssihenkilöstö on hänet tavannut.

Kirjalliseksi todisteeksi nimetystä lääkärinlausunnosta (Päivi Koroknay-Pál 17.10.2016) ilmenee, että Karttunen on ensihoitohenkilöstön toimesta kuljetettu Haartmanin sairaalaan, jossa hänen päänsä on kuvattu ja päässä on diagnosoitu kallonmurtuma, aivoruhjevamma sekä aivoteltan alainen (kovakalvonalainen) verenvuoto. Lisäksi Karttusella diagnosoitiin sydämen rytmihäiriö (eteisvärinä/flimmeri). Karttunen siirrettiin ensihoidon antamisen jälkeen Haartmanin sairaalasta hoidettavaksi Töölön sairaalaan.

Edelleen lääkärinlausunnosta ilmenee, että Karttunen on 10.9.2016 otettu Töölön sairaalassa seurantaan tehovalvontaosastolle, josta hänet on 12.9.2016 eli noin kaksi vuorokautta myöhemmin siirretty Töölön sairaalan vuodeosastolle. Karttunen on lääkärinlausunnon mukaan hänen omasta vaatimuksestaan kotiutettu sairaalasta 15.9.2016, vaikka aivoruhjevamman sekä kovakalvonalaisen verenvuodon seuranta on ollut edelleen kesken.

Lääkärintlausunnon johtopäätösosassa on todettu, että Karttusen saama kallonmurtuma, aivoruhjevamma sekä kovakalvonalainen verenvuoto olivat jo paranemassa, mutta riskitekijät vammojen pahenemisesta olivat edelleen 15.9.2016 olleet suuret ottaen erityisesti huomioon Karttusen päihdeongelman.

Kirjalliseksi todisteeksi nimetystä kuolemansyylausunnosta ilmenee, että Karttusen kuolinsyynä ovat olleet vammanjälkeiset aivoruhjeet, aivojen sisäinen verenvuoto sekä vammanjälkeinen aivokudoksen turvotus.

Johtopäätökset

Asiassa on selvitetty, että Karttuselle on Torniaisen menettelystä aiheutunut kallonmurtuma, aivoruhje sekä pään kovakalvonalainen verenvuoto, joka on edellyttänyt tehohoitoa sairaalassa noin kahden vuorokauden ajan sekä vuodeosastotasosta seuranta useamman päivän ajan. Vammat ovat olleet niin vakavia, että vammat ovat kuolemansyylausunnossa esitetysti olleet ensisijainen syy Karttusen menehtymiseen noin puolitoista vuorokautta sen jälkeen, kun Karttusen hoito Töölön sairaalassa oli hänen omasta vaatimuksestaan lopetettu.

Käräjäoikeus katsoo, että Torniaisen on potkaisemalla Karttusta rintaan edellä esitetyllä tavalla aiheuttanut Karttuselle vaikean ruumiinvamman, vakavan sairauden ja hengenvaarallisen tilan.

Karttuselle potkusta aiheutunutta seuraamusta ei ole pidettävä ennalta arvaamattomana ottaen huomioon Torniaisen käyttämän väkivallan määrä ja laatu.

Valvontakameratallenteelta ilmenee, että potkaiseminen ja väkivallan kohteeksi joutuminen on tullut Karttuselle täydellisenä yllätyksenä eikä Karttunen ollut varautunut potkaisemiseen millään tavoin. Potkussa on käytetty niin paljon voimaa, että Karttunen on välittömästi kaatunut ns. ”suorilta jaloilta” katuun lyöden päänsä. Potku on kohdistettu ja osunut rintakehän alueelle, joten pää edellä katuun kaatumista on pidettävä varsin todennäköisenä potkun seurauksena.

Näin ollen käräjäoikeus katsoo, että Torniaisen on aiheuttanut Karttuselle potkaisemisesta aiheutuneet vammat rikoslain tahallisuusvaatimuksen edellyttämin tavoin tahallisesti.

Kokonaisarvostelu

Pahoinpitelyn arvioiminen törkeäksi edellyttää rikoslain 21 luvun 6 §:n mukaan sitä, että tekoa on myös kokonaisuutena arvostellen pidettävä törkeänä.

Kokonaisarvostelun osalta Torniaisen eduksi arvioitavia seikkoja ovat, että pahoinpitely on rajoittunut yhteen potkaisuun eikä teko ole sisältänyt muuta väkivallan käyttöä. Teko on myös ajallisesti ollut ohi hyvin nopeasti eikä tilanteessa ole tehty mitään väkivaltaa potkaisemisen jälkeen.

Toisaalta kokonaisarvostelun osalta teon arvioimista törkeäksi puoltaa se, että teko on kohdistunut kadulla Torniaiselle entuudestaan tuntemattomaan henkilöön, teko on ollut täysin yllätyksellinen eikä asianomistaja ole kyennyt tekoon varautumaan tai sitä vastaan puolustautumaan, Lisäksi Torniaisen menettelyn moitittavuutta tukee se, että teko on tehty poliisille ilmoitetun yleisötapahtuman aikana osana Torniaisen itsensä kertoman mukaan kansallissosialistisen järjestön toimintaa ja toiminnan puolustamista.

Valvontakameran tallenteesta ilmenee, että Karttunen on lippurivistön edessä hidastanut kävelyään, sylkäissyt maahan ja mahdollisesti sanonut lippurivistössä seisseille ensimmäiselle tai toiselle henkilölle hyvin lyhyesti jotakin sekä ollut jatkamassa matkaansa ja poistumassa paikalta, kun potku osui hänen rintaansa. Tallenne ei tue Torniaisen asiassa esittämää väitettä siitä, että Karttunen olisi tilanteessa uhannut väkivallalla ja Torniaisen teko olisi ollut jollakin tavalla oikeutettu Karttusen poistamiseksi paikalta ja vastaus Karttusen esittämään uhkaukseen.

Asiassa esitettyä selvitystä kokonaisuutena arvioiden käräjäoikeus mainitut seikat huomioon ottaen katsoo, että tekoa on rikoslain 21 luvun 6 §:ssä säädetyn tavoin myös kokonaisuutena arvostellen pidettävä törkeänä.

Syyksilukeminen

Torniainen on syytekohtassa 1 syylistynyt siihen törkeään pahoinpitelyyn, josta syyttäjä on vaatinut hänelle rangaistusta.

Syytekohta 2

Lainsäädäntö

Rikoslain 21 luvun 8 §:n mukaan kuolemantuottamuksesta tuomitaan se, joka huolimattomuudellaan aiheuttaa toisen kuoleman. Saman luvun 9 §:n mukaan, jos kuolema aiheutetaan törkeällä huolimattomuudella ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikosentekijä on tuomittava törkeästä kuolemantuottamuksesta. Rikoslain 3 luvun 7 §:n mukaan tekijän menettely on huolimaton, jos hän rikkoo olosuhteiden edellyttämää ja häneltä vaadittavaa huolellisuusvelvoitetta, vaikka hän olisi kyennyt sitä noudattamaan.

Kysymyksenasettelu

Asiassa on syytekohtan osalta ratkaistavana kysymyksenä, onko Torniainen aiheuttanut menettelyllään Karttusen kuoleman. Asiassa on syyttäjän ja asianomistajan taholta esitetty, että kyse on Karttusen menehtymisen osalta ollut Torniaisen kielletystä riskinotosta ja näin ollen rikosoikeudellisesti huolimattomasta menettelystä.

Asiassa on kuitenkin kuolemantuottamuksen osalta ensisijaisesti ratkaistavana kysymyksenä, onko Karttusen menehtyminen katsottava olevan rikosoikeudellisessa syy-yhteydessä Torniaisen menettelyyn, vai onko syy-yhteys Torniaisen menettelyn ja Karttusen kuoleman välillä katkennut Karttusen oman myötävaikutuksen johdosta, kuten Torniaisen puolesta asiassa on esitetty.

Asiassa esitetystä selvityksestä

Kuolemansyylausunto

Kirjalliseksi todisteeksi nimetystä oikeuslääkäri Virtasen laatimasta kuolemansyylausunnosta ilmenee, että Karttusen päähän oikealle takaraivoalueelle on kohdistunut voimakas tylppä isku, joka on aiheuttanut muun ohessa vamma-alueelle kallonpohjan murtuman ja pikkuaivoihin ruhjevamman sekä tähän liittyvän pikkuaivojen sisäisen verenvuodon sekä tähän liittyen vastaiskualueelle vasemman otsalohkon alaetupinnalle ruhjevamman sekä useita pieniä ruhjeisia verenvuotoja. Muita vammoja ruumiinavauksessa ei ole havaittu ja kaikki kallonsisäiset vammat ovat iältään

vastanneet toisiaan eli ovat syntyneet saman oikealle takaraivolle kohdistuneen iskun seurauksena.

Kuolemansyylausunnosta ilmenee, että neuropatologisen tutkimuksen yhteydessä aivoissa on havaittu turvotusta. Lausunnon mukaan on mahdollista, että erityisesti pikkuaivoissa oleva ruhjeinen verenvuoto ja siihen liittyvä aivokudoksen turvotus ovat kuudentena tapaturman jälkeisenä päivänä laajentuneet ja johtaneet kallonsisäisen paineen kohoamiseen erityisesti takakuopan alueella. Aivokudoksen turvotus on johtanut kudosaivourioihin ja se on osaltaan estänyt verenkierron ja johtanut soluvaurioiden kautta kuolemaan.

Lausunnon mukaan tässä tapauksessa tällainen verenvuodon laajeneminen ja turvotuksen lisääntyminen on tapahtunut viiveellä, sillä yleensä tällaiset muutokset tapahtuvat kahdesta kolmeen vuorokauden sisällä tapaturmasta. Lausunnon mukaan neuropatologisessa tutkimuksessa ei ole löytynyt sellaisia selittäviä tekijöitä, jotka olisivat aiheuttaneet tai selittäneet verenvuodon laajenemisen ja aivokudoksen turvotuksen lisääntymisen. Edelleen lausunnossa on yksiselitteisesti todettu, että ruumiinavauksen yhteydessä otettujen näytteiden oikeuskemiallisessa tutkimuksessa ei ole todettu alkoholeja, lääkkeitä tai huumeaineita, jotka olisivat aiheuttaneet kuoleman tai vaikuttaneet kuolemaan. Toisaalta lausunnossa on todettu, että Karttusen verinäytteestä on havaittu klonatsepaamia sekä sen aineenvaihduntatuotteita sekä virtsanäytteessä norbuprenorfiinia sekä THC-yhdistettä.

Lääkärintlausunto Töölön sairaalasta sekä lisälausunto

Kirjalliseksi todisteeksi nimetyistä Töölön sairaalassa Karttusen hoitoon osallistuneen neurokirurgian erikoislääkäri Koroknay-Pálin lausunnosta sekä lisälausunnostasekä hänen todistajankertomuksestaan ilmenee, että Karttusta on Töölön sairaalassa hoidettu päihdeongelmaisena potilaana, Karttunen on sairaalahoidon aikana käyttänyt myös sellaisia huumeaineeksi luokiteltuja lääkevalmisteita, joita hänelle ei oltu sairaalasta määrätty (buprenorfiinilaastari) ja epäilyksenä on ollut, että Karttunen on käyttänyt hoitojakson aikana myös muita huumeaineita.

Lausunnoissa on esitetty, että aivoruhjevammat voivat kasvaa ensimmäisen ja toisen vamman jälkeisen vuorokauden aikana. Koroknay-Pál on häntä kärkeäoikeudessa kuultaessa kertonut, että on äärimmäisen harvinaista, että verenvuoto aivoissa kasvaisi vielä kolmen vuorokauden kuluttua päävamman syntymisestä.

Lausunnoista ilmenee, että Karttunen on sairaalahoidon aikana 10.9.2016 – 15.9.2016 ollut paranemassa vammastaan eikä mikään yksittäinen seikka 15.9.2016, kun Karttunen on poistunut sairaalasta ollut viitannut siihen, että vamma olisi pahenemassa. Lausunnon mukaan Karttusen ennuste aivovammasta toipumiseen oli hyvä ja Karttunen oli neurologisesti oireeton koko hoitojakson ajan. Aivoruhjevammat olivat pään tietokonekontrollikuvien mukaan paranemassa ja myös veren suola-arvot olivat hyviä. Toisaalta lausunnosta ilmenee, että Karttusen motivointi hoitoon oli ongelmallista ja Karttunen on poistunut osastolta luvatta useana hoitopäivänä.

Lausunnon mukaan Karttusta oli ennen hänen lähtemistään pois sairaalahoidosta 15.9.2016 muistutettu siitä, että Karttunen voisi jäädä sairaalaseurantaan. Karttunen oli kuitenkin ilmoittanut hoitajille, että hän ei

halunnut jäädä sairaalaan. Edelleen lausunnosta ilmenee, että Karttusen kanssa on hoitojakson aikana käyty keskustelua päihteiden käytön lopettamisen tärkeydestä aivovammasta toipumisen kannalta.

Lausunnossa on myös yksilöidysti yleisellä tasolla pohdittu kysymystä päihteidenkäytön vaikutuksesta aivovammasta paranemiseen. Lausunnon mukaan stimuloivat huumeet kuten amfetamiini ja kokaiini voivat aiheuttaa verenpaineen nousua ja olla itsenäinen riskitekijä aivoverenvuodolle. Toisaalta useat rauhoittavat huumeina käytettävät lääkeaineet kuten bentsodiatsepiinit sekä morfiinijohdannaiset puolestaan aiheuttavat hengityslamaa, joka puolestaan lisää kallonsisäistä painetta altistaen potilaan aivoverenvuotojen vaikeutumiseen.

Lisäksi lausunnossa on esitetty, että päihteiden käyttö altistaa uusille pään alueen ruhjeille ja uusi pään vamma voi olla aivoruhjevammasta toipuvalle kohtalokasta.

Koroknay-Pál on häntä käräjäoikeudessa kuultaessa kertonut todennäköistä olevan, että Karttusen aivovamman pahenemiseen sen jälkeen, kun hoitojakso Töölön sairaalassa päättyi 15.9.2016 on tapahtunut jonkinlainen uusi altistus.

Lisälausunnosta 30.11.2016 ilmenee, että ambulanssi on saapunut Karttusen asunnolle 12 minuutin kuluttua hälytyksestä 16.9.2016. Karttunen on tavattu asunnostaan tajuttomana ja Karttusen tajuttomuuden on ajateltu johtuvan huumeiden yliannostuksesta. Karttunen on kuljetettu Meilahden sairaalaan, häntä on alettu hoitaa myrkytyspotilaana ja hänelle on annettu useiden huumeiden vasta-aineita. Hänen vatsastaan on tyhjennetty sulamatonta lääkemassaa. Lausunnon mukaan Karttusen läheltä on löydetty myös useita tyhjiä lääkepurkkeja Rivatriiliä, joka on hengityslamaa aiheuttava bentsodiatsepiini.

Lisälausunnon mukaan on mahdollista, että Karttusen tilanteen huononeminen on johtunut Karttusesta riippuvista myötävaikuttavista tekijöistä, kuten päihteiden käyttö, kaatuminen tai kouristuskohtaus johtuen kouristuksenestolääkityksen laiminlyömisestä. Lisäksi lausunnon mukaan mikäli Karttusen tilanteen huononeminen olisi tapahtunut sairaalahoidon aikana, siihen olisi pystytty vaikuttamaan hoitotoimenpiteillä. Koroknay-Pálin mukaan Karttusen ensihoito 16.9.2016 olisi Töölön sairaalassa ollut toinen kuin Meilahden sairaalassa.

Muu asiassa esitetty selvitys

Todistaja Hartikainen on kertonut, että hän oli paikalla kun Karttunen oli 15.9.2016 palannut Töölön sairaalaan noutamaan tavaroitaan. Karttunen olisi Hartikaisen mukaan halunnut jäädä sairaalaan, mutta tämä ei onnistunut, koska hänet oli jo kirjattu ulos sairaalasta. Hartikainen oli yhdessä Karttusen kanssa poistunut sairaalasta. Hartikaisen mukaan he menivät erään heidän yhteisen ystävän asuntoon, jossa Karttunen joi vähäisen määrän 1-3 tölkkiä olutta ja poltti marihuanaa. Karttunen poistui asunnolta illalla kello 19:00 – 21:00 välillä ja lähti tapaamaan erästä ystäväänsä.

Asiassa on lisäksi kuultu Karttusesta silminnäkijähavaintoja 16.9.2016 tehnyttä Pekka Vuorta, jonka kertomuksen mukaan Karttunen on 16.9.2016 aamupäivällä ollut kadulla kävellessään voimakkaasti päihtynyt.

Johtopäätökset

Oikeuskäytännössä on kuolemantuottamusrikosten osalta hyväksytty lähtökohdaksi, että kriminalisoidun kielletyn riskinoton eli tässä tapauksessa kohdassa 1 syyksiluetun tahallisen pahoinpitelyrikoksen on ulotuttava syntyneeseen seuraamukseen.

Tässä asiassa on rikosoikeudellisen syy-yhteyden kannalta merkitystä erityisesti sen kysymyksen arvioimisella, onko Karttusen oman menettelyn katsottava myötävaikuttaneen kuolemaan siten, että sillä olisi vaikutusta pahoinpitelyrikoksen ja kuoleman väliseen syy-yhteyteen.

Asiassa on selvitetty, että Karttunen ei ole noudattanut sairaalasta saamiaan hoito-ohjeita sairaalahoitajakson aikana ja että hän on sen jälkeen käyttänyt erilaisia päihteitä. Ratkaistavana kysymyksenä näin ollen on, olisiko Karttunen menehtynyt, mikäli hän olisi Hartikaisen kertomusta uskottavampina pidettävistä Koroknay-Pálin lausunnosta ja kertomuksesta ilmenevin tavoin sairaalahenkilökunnan suositusten mukaisesti jatkanut hoitajaksoa Töölön sairaalassa vielä 15.9.2016 jälkeen eikä olisi edellä lausutuvin tavoin käyttänyt sairaalasta poislähtönsä jälkeen päihteitä.

Tältä osin oikeuslääkäri Virtasen sekä neurokirurgi Koroknay-Pálin lausunnot ovat sisällöllisesti ristiriidassa keskenään.

Virtasen mukaan lausunnon mukaan ensisijaisena ja ainoana kuolemaan johtaneena vamma on diagnosoitu aivoruhjevamma ja että oikeuskemiallisessa tutkimuksessa ei todettu alkoholeja, lääkaineita tai huumausaineita, jotka olisivat aiheuttaneet kuoleman tai vaikuttaneet kuolemaan. Lausunnosta ei ilmene, millä perusteella oikeuslääkäri on päättänyt johtopäätökseen, että lääke- ja huumaavilla aineilla ei ole ollut vaikutusta kuolemaan.

Toisaalta Koroknay-Pálin lausunnossa on yksilöidysti pohdittu kysymystä päihteidenkäytön vaikutuksesta hoidon onnistumiseen sekä Karttusen kuolemaan. Lausunnon mukaan päihteidenkäytöllä on voinut olla merkittäväkin vaikutus Karttusen aivoverenvuodon pahenemiseen sekä Karttusen menehtymiseen.

Asiassa esitettyä näyttöä kokonaisuutena arvioiden käräjäoikeus katsoo, että Torniaisen syyksi luettu menettely eli törkeää pahoinpitely ei ole näytetty olevan rikosoikeudellisessa syy-yhteydessä Karttusen menehtymiseen.

Karttunen on esitetyn lääketieteellisen selvityksen mukaan ollut koko sairaalahoitajakson ajan neurologisesti oireeton ja aiovamma oli paranemassa hyvin. Lisäksi asiassa on selvitetty, että Karttusen aivoruhjevamman tilanne on merkittävästi huonontunut noin kuusi vuorokautta traumasta, vaikka lääketieteellisen selvityksen mukaan erittäin harvinaista on, että vamma pahenisi enää kolmen vuorokauden kuluttua traumasta.

Asiassa esitetyn selvityksen mukaan Karttunen ei ole asianmukaisesti sitoutunut hoitoon, vaan hän on oma-aloitteisesti vastoin lääkäreiden suositusta lopettanut osastohoidon, poistunut sairaalasta sekä käyttänyt välittömästi hoitajakson jälkeen ja todennäköisesti myös sen aikana päihteitä sekä lääkkeitä, joita hänelle ei oltu määrätty lääkärin toimesta.

Käräjäoikeus pitää mahdollisena, että Karttusen omalla myötävaikutuksella on ollut merkittävä vaikutus siihen, että Karttusen aiovamma on pahentunut ja johtanut Karttusen menehtymiseen. Asiassa on vastaanotetun näytön perusteella on jäänyt epäselväksi, olisiko Karttunen menehtynyt Torniaisen

aiheuttamaan aivoruhjevammaan ilman edellä selostettua omaa myötävaikutustaan.

Asiassa esitettyä näyttöä kokonaisuutena arvioiden käräjäoikeus katsoo, että Torniaisen syyksi kohdassa 1 luetun menettelyn eli törkeän pahoinpitelyn ei ole näytetty olevan rikosoikeudellisessa syy-yhteydessä Karttusen menehtymiseen.

Syytteen hylkääminen

Asiassa on jäänyt näyttämättä, että Torniaisen syyksi kohdassa 1 luettu olisi aiheuttanut Karttusen kuoleman. Syyte törkeästä kuolemantuottamuksesta on näin ollen hylättävä.

Rangaistuksen mittaaminen

Yleistä

Rikoslain 6 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan rangaistusta määrättäessä on otettava huomioon kaikki lain mukaan rangaistuksen määrään ja lajiin vaikuttavat perusteet sekä rangaistuskäytännön yhtenäisyys. Rikoslain 6 luvun 4 §:n mukaan rangaistus on mitattava niin, että se on oikeudenmukaisessa suhteessa rikoksen vahingollisuuteen ja vaarallisuuteen, teon vaikuttimiin sekä rikoksesta ilmenevään muuhun tekijän syyllisyyteen. Arvioitavina ovat tällöin paitsi teosta aiheutuneet seuraukset myös se vahinko ja vaara, joiden teosta on ennalta arvioiden saatettu odottaa aiheutuvan. Vaaraa arvioidaan sekä seurausten todennäköisyyden että niiden laadun ja vakavuuden mukaan (HE 44/2002 vp s. 187). Tekijän syyllisyys puolestaan viittaa sekä teon vaikuttimiin että teon ilmentämään syyllisyyteen (KKO 2008:85 kohta 4).

Torniaisen syyksi on luettu syytekohtaan 1 törkeä pahoinpitely, jossa Torniaisen on yhdellä rintaan kohdistuneella potkulla katsottu aiheuttaneen Karttuselle vaikean ruumiinvamman, vakavan sairauden ja hengenvaarallisen tilan. Rangaistusasteikko törkeästä pahoinpitelystä on 1 vuosi – 10 vuotta vankeutta.

Syyttäjä on vaatinut asiassa 5 vuoden 6 kuukauden – 6 vuoden vankeusrangaistusta. Torniaisen on esittänyt, että törkeästä pahoinpitelystä tulisi tässä tapauksessa tuomita lähellä rangaistusasteikon alarajaa oleva rangaistus.

Oikeuskäytännössä teoista, joissa väkivaltaa on kohdistettu kadulla tekijälle entuudestaan tuntemattomaan henkilöön aiheuttaen rikoksen uhrille vakavia vammoja kuitenkin siten, että teossa ei ole käytetty hengenvaarallisia terä- tai muita aseita ja tekoa ei ole käytetyn väkivallan laadun ja määrän suhteen pidettävä poikkeuksellisen raakana, on tuomittu 1 vuoden 4 kuukauden ja alle 2 vuoden välillä olevia vankeusrangaistuksia.

Käräjäoikeus katsoo, että Torniaisen syyksiluetussa teossa ei ole lähtökohtaisesti perusteita poiketa suhteellisen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä rangaistusta korottavaan tai sitä alentavaan suuntaan. Ottaen huomioon toisaalta käytetyn väkivallan laadun ja määrän, toisaalta asianomistaja Karttuselle teolla aiheutuneen vakavan seuraamuksen käräjäoikeus arvioi oikeudenmukaiseksi rangaistusseuraamukseksi syyksiluetusta teosta ilman rangaistukseen korottavasti tai alentavasti vaikuttavia tekijöitä 1 vuoden ja 6 kuukauden vankeusrangaistuksen.

Syyttäjän vaatimus koventamisperusteen soveltamisesta

Syyttäjä on vaatinut, että Torniaiselle rangaistusta mitattaessa sovelletaan rikoslain 6 luvun 5 §:ssä säädettyä koventamisperustetta. Torniaisen on vastustanut koventamisperusteen soveltamista asiassa.

Rikosten uusiminen

Syyttäjä on esittänyt, että Torniaisen aikaisempi rikollisuus nyt syyksiluettun teon samankaltaisuuden johdosta osoittaa Torniaisessa ilmeistä piittaamattomuutta lain kielloista ja käskyistä

Torniaisen on vastustanut rikoslain 6 luvun 5 §:n säätämän koventamisperusteen soveltamista asiassa.

Rikosrekisteriotteesta ilmenee, että Torniaisen on ennen nyt syyksiluettua tekoa tuomittu tammikuussa 2013 pahoinpitelyrikoksesta, joka on tehty huhtikuussa 2012 sekä kesäkuussa 2012 pahoinpitelystä ja virkamiehen vastustamisesta (teot joulukuun 2010 ja syyskuun 2011) sekä elokuussa 2011 useasta pahoinpitelystä, törkeästä vahingonteosta ym. (teot 2009-2010) ja vielä syyskuussa 2010 törkeästä pahoinpitelystä (teko elokuun 2008) ja vielä huhtikuussa 2010 muun ohessa pahoinpitelystä (teko heinäkuun 2009).

Yhteensä Torniaisen on ennen nyt syyksiluettua tekoa tuomittu viidellä eri tuomioilla, joissa jokaisessa kysymys on ainakin osittain ollut väkivaltarikollisuudesta.

Lain esitöiden (HE 44/2002 vp. s. 193) mukaan periaate, jonka mukaan ensikertalainen ansaitsee lievemmän kohtelun on yleisesti hyväksytty. Lähes yhtä riidattomana pidetään periaatetta, jonka mukaan rikosten toistamisen myötä kohtelu ankaroituu. Rikoksensa jo saamastaan varoituksesta huolimatta toistanut henkilö osoittaa piittaamattomuutta oikeusjärjestyksen normeista ja toisten oikeudellisesti suojatuista intresseistä. Samoin uusiminen osoittaa piittaamattomuutta tekijään itseensä kohdistetusta moitteesta ja varoituksesta. Ankaroituminen voi siten perustua kohonneeseen syyllisyyteen. Toistuva rikoksiin syyllistyminen kertoo myös tekijän vaarallisuudesta tai ainakin taipumuksesta syyllistyä laittomuuksiin myös tulevaisuudessa. Lain esitöiden mukaan rikoslain 6 luvun 5 §:n 5 kohtaa ei ole kuitenkaan tarkoitus soveltaa satunnaisen uusimisen tilanteissa eli esimerkiksi silloin, kun rikosten välillä on kulunut pitkä aika (HE 44/2002 vp s. 194 ja 195).

Vaikka Torniaisen aikaisemmista rikoksista on kulunut suhteellisen pitkä aika eli yli neljästä vuodesta noin kahdeksaan vuoteen, käräjäoikeus katsoo, että edellytykset koventamisperusteen soveltamiselle ovat olemassa. Torniaisen rikoksiin syyllistymistä ei rikosten lukuisuuden vuoksi ole pidettävä lain esitöissä mainitun tavoin satunnaisena uusimisena, vaan Torniaisen on syyllistynyt väkivaltarikoksiin toistuvasti.

Väitetty rasistinen motiivi

Syyttäjä on vaatinut, että Torniaiselle rangaistusta mitattaessa rangaistusta kovennetaan myös, koska syyksiluettu rikos on tehty rotuun, ihonväriin, syntyperään, kansalliseen tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai vammaisuuteen rinnastettavasta vaikuttimesta.

Syyttäjän mukaan rikos on kohdistunut henkilöön, joka on ilmaissut vastustavansa Torniaisen edustaman järjestön rasistista toimintaa.

Lain esitöissä (HE 44/2002 s. 192) on todettu, että kyseistä koventamisperustetta on tarkoitettu sovellettavaksi rikoksissa, jotka kohdistuvat suojaa kaipaaviin vähemmistöryhmiin. Lain esitöiden mukaan Rasisista motiiveista tehty rikos saattaa herättää uhrissaan vakavia pelkotiloja, koska hän ei ole joutunut rikoksen uhriksi sattumalta, vaan sellaisen yleensä näkyvän ominaisuutensa vuoksi, joka altistaa hänet mahdollisesti jatkossakin rikoksen kohteeksi. Rasiset rikokset ovat usein myös hyvin suunniteltuja, verrattuna esimerkiksi konfliktitilanteen synnyttämiin pahoinpitelyihin tai hetken mielijohteesta tehtyihin vahingontekorikoksiin.

Lain esitöissä erilliseksi rajoitussäännöksi on kirjattu, että kovennus koskee ainoastaan rikoksia, joiden motiivina on uhrin kuuluminen säännöksessä tarkoitettuun kansanryhmään. Säännöksen tarkoituksena on antaa suojaa juuri niitä rikoksia vastaan, joiden alkusyy ja tekijän motiivi liittyy uhrin ominaisuuteen tietyn kansanryhmän jäsenenä. Rajoitus tuodaan ilmi säännöksessä edellyttämällä, että rikos tapahtuu juuri sen vuoksi, että uhri kuuluu ehdotuksessa mainittuun ryhmään.

Torniainen on häntä käräjäoikeudessa kuultaessa myöntänyt, että hän edustaa Suomen vastarintaliike -nimistä järjestöä ja että kyseessä on kansallissosialistinen järjestö. Lisäksi todistaja Hartikainen on kertonut, että hänen näkemyksensä mukaan asianomistaja Karttunen suhtautui kielteisesti Torniaisen edustamaan järjestöön ja kansallissosialismiin. Muuta näyttöä rikoksen motiivista tai Karttusen kuulumisesta vähemmistöryhmään taikka muista Torniaisen teon vaikuttimista ei ole esitetty.

Syyttäjä ei ole koventamisperustevaativuudessaan yksilöinyt, mikä on se vähemmistöryhmä, johon asianomistaja Karttunen on kuulunut. Asiassa ei ole myöskään esitetty näyttöä siitä, että Karttunen olisi valikoitunut rikoksen uhriksi vähemmistöryhmään kuulumisen vuoksi.

Käräjäoikeus katsoo, että pelkästään se seikka, että Karttunen on sylkäissyt maahan lippurivistön edessä sekä mahdollisesti sanonut jotain negatiivista lippua kannatelleelle henkilölle ei osoita Torniaisen rikoksen motiivina rikoslain 6 luvun 5 §:ssä säädetyllä tavalla rasisiseksi.

Näin ollen syyttäjän vaatimus koventamisperusteen soveltamisesta rasisen motiivin vuoksi on hylättävä.

Vaatimus rangaistuksen kohtuullistamisesta julkisuuden vuoksi

Torniainen on vaatinut, että hänelle tuomittua rangaistusta kohtuullistetaan ottaen huomioon Torniaiselle rikoksesta aiheutunut muu seuraus eli teon synnyttämä poikkeuksellinen julkisuus. Torniaisen mukaan asiasta on kirjoitettu runsaasti kaikissa valtamedioissa siten, että hänen koko nimensä ja tunnistettavat kuvat on julkaistu ja hänestä henkilönä on kirjoitettu runsaasti kielteiseen sävyyn. Hän on saanut asian johdosta lukuisia tappouhkauksia. Myös ns. sosiaalisessa mediassa asiasta on kirjoitettu runsaasti ja pääosin epäasiallisesti.

Rikoslain 6 luvun 7 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan rangaistusta lieventävänä seikkana on otettava huomioon myös tekijälle rikoksesta johtunut tai hänelle tuomiosta aiheutuva muu seuraus, jos vakiintuneen käytännön mukainen rangaistus johtaisi tästä syystä kohtuuttomaan tai poikkeuksellisen haitalliseen lopputulokseen. Lain esitöiden (HE 44/2002 s. 199-200) mukaan rikoksen saama poikkeuksellinen julkisuus kuuluu tämän säännöksen piiriin.

Oikeuskäytännössä kynnys rangaistuksen kohtuullistamiseen rikoksen aiheuttaman poikkeuksellisen julkisuuden vuoksi on ollut korkealla. Korkein oikeus on ratkaisuihissaan KKO 2006:44 sekä 2016:39 hylännyt vaatimuksen kohtuullistamisesta asioissa, joissa oli kysymys julkisuuden henkilöiden rikosasioista. Peruste on hyväksytty hovioikeuskäytännössä kahdessa huomattavaa julkisuutta saaneessa rikosasiassa, joissa rikoksista tuomitut henkilöt eivät olleet julkisuuden henkilöitä (ns. Töölön pyöräturma ja Tapanilan raiskaus). Ratkaisut eivät ole lainvoimaisia, vaan molemmat asiat ovat kohtuullistamisperusteen soveltamisen osalta vireillä korkeimmassa oikeudessa.

Yleisesti on tiedossa, että nyt kysymyksessä olevasta rikoksesta on kirjoitettu suhteellisen laajasti eri medioissa. Näyttöä siitä, että kirjoitukset olisivat olleet sisällöltään virheellisiä tai Torniaista poikkeuksellisesti leimaavia ei ole esitetty. Myöskään näyttöä ei Torniaisen esittämän väitteen lisäksi ole esitetty siitä, että Torniaiseen olisi kohdistunut asian saaman julkisuuden vuoksi väkivallan uhkaa ei ole esitetty. Syyttäjä on esittänyt, että Torniaisen on myös itse käyttänyt julkisuutta julkaisemalla Internetistä tapahtumasta tietoa omasta näkökulmastaan. Torniaisen on myös itse kertonut kirjoittaneensa omalla nimellään asiasta julkisuuteen.

Asiassa ei myöskään ole esitetty lainkaan selvitystä kohtuullistamisperusteen toisesta edellytyksestä eli siitä, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukainen rangaistus johtaisi asiassa Torniaiselle kohtuuttomaan tai poikkeuksellisen haitalliseen lopputulokseen.

Näin ollen kärjäoikeus katsoo, että asiassa ei ole perusteita soveltaa rangaistusta kohtuullistavana rikoslain 6 luvun 7 §:n 1 momentin 1 kohdan säännöstä.

Johtopäätökset

Edellä on katsottu, että Torniaisen teko ilman koventamisperusteen soveltamista johtaisi 1 vuoden ja 6 kuukauden vankeusrangaistuksen tuomitsemiseen. Kärjäoikeus katsoo, että rikoksen uusimiseen perustuvan koventamisperusteen soveltaminen asiassa korottaa tuomittavaa rangaistusta kuudella kuukaudella. Näin ollen Torniaisen tuomitaan kohdan 1 törkeästä pahoinpitelystä kahden vuoden vankeusrangaistukseen.

Torniaisen aikaisempi rikoshistoria yhdistettynä nyt tuomittavan rangaistuksen pituuteen sekä syyksiluetun teon moitittavuuteen estää rangaistuksen tuomitsemisen ehdollisena.

Vangitsemista koskeva vaatimus

Syyttäjä on pakkokeinolain 2 luvun 12 §:n perusteella vaatinut, että Torniaisen määrätään vangittavaksi. Torniaisen on vastustanut vaatimusta.

Torniaisen on tuomittu 2 vuoden vankeusrangaistukseen. Torniaisen on ollut tämän asian vuoksi vapautensa menettäneenä 17.9.2016 – 19.10.2016 välisen ajan.

Pakkokeinolain 2 luvun 12 §:n nojalla tuomioistuin saa syyttäjän vaatimuksesta määrätä ehdottomaan vankeusrangaistukseen tuomitun vangittavaksi, jos tuomittu rangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta.

Pakkokeinolain 1 luvun 3 §:n mukaan pakkokeinon käytöllä ei kenenkään oikeuksiin saa puuttua enempää kuin on välttämätöntä käytön tarkoituksen saavuttamiseksi.

Käräjäoikeus katsoo, että Torniaisen vangitseminen ei ole asiassa välttämätöntä ottaen huomioon tuomitun rangaistuksen pituus sekä Torniaisen aikaisemmin kärsimä vapaudenmenetysaika.

Vaatus Torniaisen vangitsemisesta tuomiolla hylätään.

Vahinkojen korvaaminen

Asianomistajien vahingonkorvausvaatimukset asiassa perustuvat kokonaisuudessaan vahingonkorvauslain 5 luvun 4 a ja 4 b §:ien säännöksiin, jotka sääntelevät surmansa saaneen henkilön läheisten oikeutta vahingonkorvaukseen. Korvausvastuun ensisijaisena perusteena on kyseisten säännösten mukaan, että kuolema on aiheutettu tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta.

Edellä on katsottu, että Torniaisen menettely ei ole rikosoikeudellisessa syy-yhteydessä asianomistaja Karttusen kuolemaan. Asiassa on myös vahingonkorvauksen perusteen osalta katsottava, että Torniaisen ei ole aiheuttanut Karttusen kuolemaa tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudellaan.

Näin ollen asianomistajan oikeudenomistajien Mervi Kaipiaisen ja Kauko-Vesa Karttusen korvausvaatimukset asiassa on hylättävä.

Oikeudenkäyntikuluja koskevat vaatimukset

Oikeudenkäyntikulujen osalta vahingonkorvausvaatimus on hyväksyttävä siltä osin, kun kuluja on katsottava syntyneen syytekohtan 1 osalta asianomistajapuhevallan käyttämisestä ja hylättävä siltä osin, kun niitä on katsottava syntyneen syytekohtan 2 ja vahingonkorvausvaatimuksen osalta.

Käräjäoikeus arvioi hyväksyttäväksi oikeudenkäyntikulujen määräksi 2.000 euroa, joka määrä viivästyskorkoineen Torniaisen on asianomistajille korvattava. Mervi Kaipiaisen osuus kuluista on 1.000 euroa ja Kauko-Vesa Karttusen osuus 1.000 euroa.

Prosessikustannukset

Asian näin päättyessä ruumiinavauskustannukset jäävät valtion vahingoksi.

Syytekohtan 1 tultua hyväksytyksi Torniaisen velvoitetetaan korvaamaan valtiolle asian todistelukustannukset yhteensä 30 euroa.

Avustajan palkkio

Torniaisen puolustajana asiassa toiminut asianajaja Hannu Tuomainen on pyytänyt valtion varoista palkkiota 45 tunnin työmäärää vastaavat 4.950 euroa lisätynä arvonnalisäverolla. Käräjäoikeus hyväksyy vaatimuksen.

Valtion varoista maksetaan asianajaja Tuomaiselle palkkiota 4.950 euroa, arvonnalisäveron osuutena 1.188 euroa eli yhteensä 6.138 euroa. Torniaisen on toimittanut asiassa selvityksen, että hänellä olisi oikeus oikeusapuun ilman omavastuuta, joten maksettava määrä jää valtion vahingoksi.

Helsingin käräjäoikeus
Os. 3

Tuomiolauselma

16/154438

30.12.2016

Asianumero
R 16/9410

Vastaaja

Jesse Eppu Oskari Torniainen, 210890-0550

Hylätty syyte

2. Törkeä kuolemantuottamus
16.09.2016

Syyksi luettu rikos

1. Törkeä pahoinpitely
10.09.2016
Rikoslaki 21 luku 6 § 1
Rikoslaki 6 luku 5 §

Rangaistusseuraamukset

Vankeus
2 vuotta vankeutta
Vapaudenmenetyksaika 17.9. - 19.10.2016

Korvausvelvollisuus

Valtion varoista maksetaan Torniaisen määrätylle puolustajalle asianajaja Hannu Tuomaiselle palkkiona 4.950 euroa ja arvonlisäveron osuutena 1.188 euroa eli yhteensä 6.138 euroa, mikä määrä jää valtion vahingoksi.

Vastaaja on velvoitettava korvaamaan valtiolle todistelukustannukset 30 euroa. Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 9 luku 1 §

Torniainen velvoitetaan korvaamaan:

- asianomistaja Mervi Kaipaisen oikeudenkäyntikulut 1.000 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen 30.1.2017 lukien.

- asianomistaja Kauko-Vesa Karttusen oikeudenkäyntikulut 1.000 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen 30.1.2017 lukien

Muutoksenhaku

Tähän ratkaisuun saa hakea muutosta valittamalla hovioikeuteen tai ennakkopäätösvalituksella korkeimmalta oikeudelta.

Lainvoimaisuus

Tuomio ei ole lainvoimainen.

Allekirjoitus

Laamanni Tuomas Nurmi